

นิพนธ์ต้นฉบับ

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการป้องกันการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น

สุทินี เสาร์แก้ว*, ปิยะนันท์ นามกุล**✉, นุจรี ไสยสมบัติ***

*คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

**คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

***โรงพยาบาลสรรพสิทธิประสงค์ อุบลราชธานี

✉ piyanan.n@ubru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยภาคตัดขวางเชิงวิเคราะห์ (Analytic Cross-sectional study) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการป้องกันการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น จำนวน 182 คน คัดเลือกด้วยการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นซึ่งได้ผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิและหาความเที่ยงโดยหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค แบบสอบถามปัจจัยที่มีอิทธิพล และแบบประเมินพฤติกรรมการป้องกัน ได้ค่าความเที่ยง 0.732 และ 0.814 ตามลำดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสูงสุด และค่าต่ำสุด สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และสถิติสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการวิจัยพบว่า หญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นมีพฤติกรรมการป้องกันการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อยู่ในระดับปานกลาง ($M=1.76$, $S.D.=0.36$) ปัจจัยการรับรู้ประโยชน์ของการปฏิบัติ ($b=0.37$, $p\text{-value}<0.001$) ปัจจัยการรับรู้อุปสรรคในการปฏิบัติ ($b=-0.23$, $p\text{-value}<0.001$) ปัจจัยการรับรู้ความสามารถของตนเอง ($b=-0.22$, $p\text{-value}=0.028$) ปัจจัยอิทธิพลระหว่างบุคคล ($b=0.17$, $p\text{-value}=0.022$) และปัจจัยอิทธิพลจากสถานการณ์ ($b=0.31$, $p\text{-value}<0.001$) สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการป้องกันการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นได้ร้อยละ 27.0 ($F=14.417$, $p\text{-value}<0.001$) โดยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการป้องกันการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นมากที่สุด คือ ปัจจัยการรับรู้ประโยชน์ของการปฏิบัติ ($b=0.37$, $p\text{-value}<0.001$)

สรุปและข้อเสนอแนะ การส่งเสริมพฤติกรรมสุขภาพที่เหมาะสมและการสนับสนุนให้หญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น มีภาวะสุขภาพที่ดีเป็นสิ่งสำคัญเพื่อป้องกันการติดเชื้อโควิด-19 ดังนั้น การจัดกิจกรรมที่สร้างการรับรู้ถึงความสามารถในการดูแลตนเองและการให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการระบาดของโรคอย่างต่อเนื่อง สามารถช่วยเสริมสร้างการรับรู้และการปฏิบัติตนให้หญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นป้องกันการติดเชื้อไวรัสโควิด-19 ได้

คำสำคัญ: พฤติกรรมการป้องกัน, ไวรัสโคโรนา 2019, หญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น

Article info:

Received: Jul 6, 2023

Revised: Aug 9, 2023

Accepted: Aug 9, 2023

Original article

Factors influenced with prevention behaviors for Coronavirus disease 2019 infection in teenage pregnancy

Sutinee Saokeaw*, Piyanan Narmkul**, Nucharee saisombut***

*Faculty of Nursing, Sisaket Rajabhat University.

**Faculty of Nursing, Ubon Ratchathani Rajabhat University

***Sappasitthiprasong Hospital., Ubon Ratchathani

✉ piyanan.n@ubru.ac.th

Abstract

The objective of this Analytic Cross-sectional study aimed to study factors influenced with prevention behaviors for coronavirus disease 2019 infection in teenage pregnancy. Sample were 182 and selected by the random sampling technique. The research instruments were the questionnaire. The developed questionnaires were used as a tool to collect employed quantitative data. The content validity was improved and adjusted by the suggestion of the experts. Using Cronbach's alpha coefficient tested the reliability of the assessment tools; The questionnaire asking factors affecting and the assessment test of the health prevention behaviors were 0.732 and 0.814 respectively. Statistics were to acquire frequencies, percentage, means, standard deviation, minimum, maximum and stepwise multiple regression analysis for statistically significant 0.05 level.

The result found that teenage pregnancy had a middle level of prevention behaviors for Coronavirus disease 2019 infection. ($M=1.76$, $S.D.=0.36$). Perceived benefits of action ($b=0.37$, $p\text{-value} < 0.001$). The factor perceived barriers to action ($b=-0.23$, $p\text{-value} < 0.001$), perceived self-efficacy ($b=-0.22$, $p\text{-value}=0.028$), interpersonal influences ($b=0.17$, $p\text{-value}=0.022$), and situational influences ($b=0.31$, $p\text{-value} < 0.001$) were able to predict prevention behaviors for Coronavirus disease 2019 infection in teenage pregnancy at 27.0 percentages ($F=14.417$, $P<0.001$). Perceived benefits of action were the greater factor affecting prevention behaviors for Coronavirus disease 2019 infection in teenage pregnancy ($b=0.37$, $p\text{-value} < 0.001$).

Promoting appropriate health behaviors and supporting teenage pregnancy to stay healthy is essential to preventing the spread of COVID-19. Ongoing information about the outbreak can help raise awareness and actions among teenage pregnancy to prevent COVID-19 infection.

Keywords: Prevention behavior, Coronavirus 2019, teenage pregnancy

บทนำ

หญิงตั้งครรภ์ถือเป็นกลุ่มเปราะบาง มีความเสี่ยงสูงที่จะได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคโควิด-19 การเปลี่ยนแปลงทางสรีรวิทยา และกลไกในการตั้งครรภ์เพิ่มความเสี่ยงของการติดเชื้อรุนแรงมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อระบบหัวใจและทางเดินหายใจได้รับผลกระทบ จะกระตุ้นให้ระบบการหายใจล้มเหลวได้รวดเร็วขึ้น ส่งผลให้เกิดการเจ็บป่วยอย่างรุนแรงและเสียชีวิตได้ (กรมอนามัย, 2564; Dashraath et al., 2020; Hammad, Beloushi, Ahmed, & Konje, 2021) ดังนั้น หญิงตั้งครรภ์จึงเป็นประชากรกลุ่มเสี่ยงที่มีโอกาสเกิดการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่กำลังระบาดอยู่ในปัจจุบัน การป้องกันตนเองให้ไม่ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สำหรับหญิงตั้งครรภ์เป็นสิ่งที่สำคัญเป็นอย่างยิ่ง (Department of Health, Ministry of Public Health, 2020) โดยเฉพาะอย่างยิ่งการตั้งครรภ์วัยรุ่นถือเป็นปัญหาด้านสุขภาพอนามัยของมารดาและทารก รวมทั้งปัญหาด้านเศรษฐกิจและสังคมที่มีอัตราการเกิดมีชีพของการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นเพิ่มสูงมากขึ้น การตั้งครรภ์ของหญิงวัยรุ่นจึงเป็นภาวะวิกฤติที่ต้องเผชิญ ปัจจุบันมีวัยรุ่นจำนวนมากที่เผชิญกับปัญหาการตั้งครรภ์และมีแนวโน้มสูงเพิ่มขึ้นในทั่วโลก โดยในทุก ๆ ปี จะมีหญิงตั้งครรภ์ที่เป็นวัยรุ่นเพิ่มขึ้น มากกว่า 1 ล้านองค์การสหประชาชาติ ได้กำหนดให้การลดอัตราการคลอดในวัยรุ่นอายุ 15-19 ปี เป็นหนึ่งในตัวชี้วัดของเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ (Millennium Development Goals, MDGs) และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals, SDGs) กำหนดให้การลดอัตราการคลอดในวัยรุ่นอายุ 10-14 ปี และอายุ 15-19 ปีเป็นส่วนหนึ่งของตัวชี้วัดในการบรรลุเป้าหมายที่ 3 ว่าด้วยการสร้างหลักประกันให้คนมีชีวิตที่มีคุณภาพและส่งเสริมสุขภาพที่ดีของคนทุกเพศทุกวัยที่นานาชาติต้องการบรรลุให้ได้ภายในปีพ.ศ. 2573 (สำนักอนามัยการเจริญพันธุ์ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข, 2560) สำหรับประเทศไทยในปี 2561พบสถิติการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นอายุ 15-19 ปี จำนวน 70,181 คน คิดเป็นร้อยละ 35 สำหรับ โรงพยาบาลทั่วไปและโรงพยาบาลชุมชน จังหวัดอุบลราชธานี จากการรายงาน Health Data Center (HDC) งานอนามัยแม่และเด็ก ในโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข จำนวน 28 แห่ง ในปีงบประมาณ 2564

มีหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นที่มาคลอดจำนวน 1,434 คน และในปีงบประมาณ 2565 มีหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นที่มาคลอดจำนวน 1,175 คน (สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุบลราชธานี) ซึ่งก่อให้เกิดผลกระทบตามมาอย่างมากมาย เพราะวัยรุ่นเป็นวัยที่ไม่พร้อมต่อการมีบุตรแต่การตั้งครรภ์ เป็นภาวะวิกฤติที่หญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นต้องเผชิญกับเหตุการณ์สำคัญที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในชีวิต ทั้งจากการเปลี่ยนแปลงด้านสรีรวิทยาจากวัยเด็กไปสู่วัยรุ่น จึงมักขาดความสนใจในการดูแลสุขภาพตนเอง มีการฝากครรภ์ล่าช้าหรือไม่มีการฝากครรภ์จึงเกิดภาวะแทรกซ้อนขึ้นได้

การระบาดของโรคโควิด-19 ในช่วงแรก ประเทศไทยใช้มาตรการเหมือนกับประเทศต่างๆ ทั่วโลก คือ ใช้ชีวิตวิถีใหม่ (New Normal) โดยการปฏิบัติงานที่บ้าน (Work from home) รักษาระยะห่างทางสังคม และลดการเคลื่อนย้ายของคน เช่น มาตรการอยู่บ้าน จดเว้นการเดินทาง และปิดสถานที่ต่าง ๆ (กรมควบคุมโรค, 2564) การคัดกรองผู้เดินทาง เข้า-ออกประเทศ และการกักกันตัวกลุ่มเสี่ยงไม่น้อยกว่า 14 วัน และการค้นหาผู้ป่วยเชิงรุก (รัฐสภา, 2563) การระบาด ในระลอกที่สอง พบผู้ติดเชื้อเดินทางมาจากท่าหลัก ประเทศพม่า ในเดือนพฤศจิกายน 2563 และพบผู้ติดเชื้อที่เดินทางมาจากท่าหลักอย่างต่อเนื่อง ส่วนใหญ่เป็นผู้ประกอบอาชีพพนักงานสถานบันเทิง รัฐบาลจึงเพิ่มการเฝ้าระวังผู้ที่ลักลอบเดินทางเข้าประเทศจากช่องทางธรรมชาติมากขึ้น (กรมควบคุมโรค, 2564) การติดต่อของไวรัสโคโรนา 2019 เกิดจากการแพร่กระจายของหยดหรือละอองขนาดเล็ก (droplets) เมื่อไอ จามหรือการพูดคุย เมื่อมีการหายใจเอาละอองเหล่านี้เข้าไปจะทำให้เกิดการติดเชื้อขึ้น หยดหรือละอองเหล่านี้สามารถตกลงบนวัตถุและพื้นผิว เช่น โต๊ะ ลูกบิด ประตู และราวจับ เป็นต้น เมื่อมีการสัมผัสกับวัตถุหรือพื้นผิวดังกล่าวแล้วไปสัมผัสดวงตา จมูกหรือปากอาจทำให้ได้รับเชื้อได้ การอยู่ห่างจากผู้อื่นอย่างน้อย 1 เมตร (3 ฟุต) ล้างมือให้สะอาดด้วยสบู่เป็นประจำหรือทำความสะอาดด้วยแอลกอฮอล์ล้างมือเป็นสิ่งที่จำเป็นต่อการป้องกันการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (WHO, 2020)

สำหรับหญิงตั้งครรภ์มีการให้คำแนะนำในการป้องกันการสัมผัสเชื้อโรคโควิด-19 โดยมีหลักการที่สำคัญคือ เน้น droplet precaution และ Indirect contact precaution

โดยแนะนำให้ล้างมือด้วยสบู่และน้ำสะอาดอย่างน้อย 20 วินาที (hand washing) หรือการถูมือด้วยเจลแอลกอฮอล์ แล้วรอจนเจลแห้ง (rubbing alcohol) สวมหน้ากากอนามัยอย่างถูกต้อง (wearing mask properly) หลีกเลี่ยงการสัมผัสใบหน้า ปาก ขี้ตา แคะจมูก เว้นระยะห่างอย่างน้อย 2 เมตร หลีกเลี่ยงการใช้สิ่งของเครื่องใช้ร่วมกับผู้อื่น รับประทานอาหารที่ปรุงสุกใหม่เสมอ หรือปรุงอาหารให้สุกร้อนทั่วถึง เช็ดทำความสะอาดพื้นผิวที่หยิบจับสัมผัสบ่อยๆ เช่น ลูกบิด ที่จับประตู ราวบันได ปุ่มกดลิฟต์ วัสดุอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ ด้วยแอลกอฮอล์หรือน้ำสบู่ ปิดฝาชักโครกทุกครั้งที่เกิดล้าง หลีกเลี่ยงการไปในสถานที่ที่ผู้คนหนาแน่น และงดการออกไปทำกิจกรรมนอกบ้านถ้าไม่จำเป็น หญิงตั้งครรภ์ในกลุ่มเสี่ยงสูงที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อโควิด-19 (ผู้ที่เดินทางมาจากประเทศกลุ่มเสี่ยงหรือสัมผัสหรือใกล้ชิดผู้ป่วยโควิด-19) ให้การดูแล และให้คำแนะนำในการปฏิบัติตัวเช่นเดียวกับกลุ่มไม่เสี่ยงหรือเสี่ยงต่ำ แต่ให้เพิ่มการป้ายสิ่งคัดหลั่งจากจมูกและลำคอ ส่งตรวจ RT-PCR ให้เข้าสังเกตอาการที่บ้าน กรณีผลตรวจเป็นลบ ให้สังเกตอาการจนครบ 14 วัน ถ้าผลตรวจเป็นบวก ให้กักตัวที่บ้าน 14 วัน และแยกตนเองออกจากครอบครัว ถ้ามีอาการให้รับมาโรงพยาบาลทันที กรณีครบกำหนดนัดฝากครรภ์หรือเจ็บครรภ์คลอด ต้องแจ้งเจ้าหน้าที่ให้ทราบว่าคุณอยู่ระหว่างการเฝ้าระวัง 14 วัน

กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข รายงานสถานการณ์การติดเชื้อโควิด-19 ในกลุ่มหญิงตั้งครรภ์ เมื่อวันที่ 1 เมษายน-18 สิงหาคม 2564 มีหญิงตั้งครรภ์ติดเชื้อ 2,327 ราย เสียชีวิต 53 ราย จากการมีโรคประจำตัว เบาหวาน ความดันโลหิตสูง อายุเกิน 35 ปี และได้รายงานสถานการณ์การติดเชื้อเมื่อวันที่ 1 เมษายน 2564-วันที่ 5 มีนาคม 2565 พบว่า หญิงตั้งครรภ์และหญิงหลังคลอดติดเชื้อโควิด-19 สะสมจำนวน 7,210 ราย เสียชีวิต 110 ราย (กรมอนามัย, 2565) ซึ่งมีอัตราเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ในเขตสุขภาพที่ 10 จังหวัดอุบลราชธานี รายงานเดือนเมษายน 2564-มกราคม 2566 พบว่ากลุ่มเปราะบาง 608 ซึ่งรวมถึงหญิงตั้งครรภ์ติดเชื้อโควิด-19 จำนวน 471 ราย คิดเป็นร้อยละ 92.5 (สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุบลราชธานี, 2566)

จากสถานการณ์ความเสี่ยงต่อการติดเชื้อไวรัสโควิด 2019 ของหญิงตั้งครรภ์ ผู้วิจัยจึงเห็นถึงความสำคัญ

ของการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรม การป้องกันตนเองจากการติดเชื้อไวรัสโควิด 2019 ตามแนวคิด Health Promotion Model ของ Nola Pender (Pender, Murdaugh, & Parsons, 2006) ที่เชื่อว่าบุคคลจะมีพฤติกรรมในการส่งเสริมสุขภาพเมื่อมีความคาดหวังต่อผลลัพธ์จากการปฏิบัติ ด้านสุขภาพทำให้เกิดการมีพฤติกรรมต่าง ๆ ขึ้น เพื่อป้องกันตนเองจากการเกิดโรค ประกอบด้วยปัจจัยหลัก 6 ปัจจัย ได้แก่ การรับรู้ประโยชน์ของการปฏิบัติ การรับรู้อุปสรรคในการปฏิบัติ การรับรู้ความสามารถของตนเอง ความรู้สึกที่มีต่อพฤติกรรม อิทธิพลระหว่างบุคคล และอิทธิพลจากสถานการณ์ ซึ่งปัจจัยเหล่านี้จะส่งผลให้มีพฤติกรรมในการป้องกันตนเอง ไม่ให้เกิดการติดเชื้อไวรัสโควิด 2019 ดังนั้น การศึกษาค้นคว้าวิจัยมุ่งเน้นการศึกษาพฤติกรรมสุขภาพเพื่อการป้องกันการติดเชื้อไวรัสโควิด 2019 ในหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นที่มาฝากครรภ์ในโรงพยาบาลทั้งโรงพยาบาลทั่วไปและโรงพยาบาลชุมชน จังหวัดอุบลราชธานี เพื่อให้ทราบถึงข้อมูลพฤติกรรมในการป้องกันการติดเชื้อไวรัสโควิด 2019 ของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมดังกล่าว อันเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมสุขภาพของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นในการป้องกันการติดเชื้อไวรัสโควิด 2019 ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรม การป้องกันการติดเชื้อไวรัสโควิด 2019 ของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยภาคตัดขวางเชิงวิเคราะห์ (Analytic Cross-sectional study) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรม การป้องกันการติดเชื้อไวรัสโควิด 2019 ของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น กลุ่มประชากร คือ หญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น อายุ 13-19 ปี ที่มาฝากครรภ์ในโรงพยาบาลทั่วไปและโรงพยาบาลชุมชน จังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งกลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มอย่างง่ายของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น การคำนวณขนาดตัวอย่าง คำนวณด้วยโปรแกรม G* power version 3.0.10, Multiple Regression, Omnibus (R^2 deviation from zero) (Vorapongsathorn & Vorapongsathorn, 2018) กำหนด Effect size (f^2) = 0.15 (อ้างอิงการคำนวณ Effect size จากงานวิจัยของ Gien et al. (2018) มีค่า Effect size = 0.56

ซึ่งผู้วิจัยกำหนด Effect size สำหรับการศึกษาที่ขนาดปานกลาง คือ $f^2=0.15$, $\alpha=0.05$, Power ($1-\beta$ err prob) = 0.95, Number of predictors = 9 ได้จำนวนตัวอย่าง 166 ราย เพื่อป้องกันการสูญหายของข้อมูลหรือการตอบกลับของแบบสอบถามมีการเพิ่มจำนวนตัวอย่างในอัตรา ร้อยละ 10 คือ 16 คน ดังนั้นการวิจัยนี้มีตัวอย่างทั้งหมด 182 คน การได้มาซึ่งตัวอย่างมาจากการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) ทำการจับสลากจนกระทั่งได้ครบจำนวน 182 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนวคิด Health Promotion Model (Pender et al. 2006) และคำแนะนำในการป้องกันการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ขององค์การอนามัยโลก (WHO, 2020) และคำแนะนำสำหรับหญิงตั้งครรภ์ในสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อโคโรนา 2019 ของกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข (Department of Health, Ministry of Public Health, 2020) มี 3 ส่วน 1) ข้อมูลทั่วไปของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น 2) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการป้องกันการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จำนวน 37 ข้อ ครอบคลุมปัจจัยการรับรู้ประโยชน์ของการปฏิบัติ ปัจจัยการรับรู้อุปสรรคในการปฏิบัติ ปัจจัยการรับรู้ความสามารถของตนเอง ปัจจัยอิทธิพลระหว่างบุคคล และปัจจัยอิทธิพลจากสถานการณ์ 3) พฤติกรรมการป้องกันการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มีจำนวน 15 ข้อ เป็นการสอบถามพฤติกรรมของหญิงตั้งครรภ์ใน 1 สัปดาห์ที่ผ่านมา

การตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถาม โดยผู้ทรงคุณวุฒิเป็นอาจารย์พยาบาลผู้เชี่ยวชาญด้านการผดุงครรภ์ จำนวน 3 ท่าน ด้านการพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน 2 ท่าน พิจารณาตรวจสอบปรับปรุงแก้ไขให้เกิดความสมบูรณ์ ตรวจสอบความตรงของเนื้อหาโดยการหาค่า IOC ได้เท่ากับ 0.64-1 แล้วนำแบบสอบถามไปทดลองในกลุ่มที่ใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน นำข้อมูลจากการทดลองมาวิเคราะห์ความเที่ยง แบบสอบถามปัจจัยที่มีอิทธิพล และแบบประเมินพฤติกรรมการป้องกันวิเคราะห์ความเที่ยงโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ได้ค่าความเที่ยง 0.732 และ 0.814 ตามลำดับ การเก็บรวบรวมข้อมูลในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์-มิถุนายน 2566 มีการพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผ่านการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการทําวิจัย

ในมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ เลขที่ HE661003 ลำดับที่ 003/2566และคำนึงถึงความยินยอมของกลุ่มตัวอย่างโดยแจ้งสิทธิในการตอบรับและปฏิเสธการเข้าร่วมวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปด้วยความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสูงสุด และค่าต่ำสุด ข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการป้องกันการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 วิเคราะห์ด้วยวิธีสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson product moment correlation) และข้อมูลอิทธิพลของตัวแปรต้นที่มีต่อตัวแปรตามวิเคราะห์ด้วยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (multiple regression analysis: MRA) แบบ Enter โดยมีการตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นในการใช้สถิติดังนี้ 1) การตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ใช้ในการวิเคราะห์ พบว่า ตัวแปรอิสระมีค่า Zero order อยู่ระหว่าง -.151 ถึง .375 ถือว่า ตัวแปรอิสระและตัวแปรตามมีความสัมพันธ์กันเพียงพอที่จะเข้าสู่การวิเคราะห์การถดถอยได้ ไม่พบการเกิดภาวะ Multicollinearity คือ ตัวแปรอิสระทุกตัวมีค่าองค์ประกอบความแปรปรวน (Variance Inflation Factors) หรือค่า VIF อยู่ระหว่าง 1.104-1.814 (VIF ไม่เกิน 10) และตัวแปรอิสระทุกตัวเป็นอิสระต่อกันจากค่า Tolerance อยู่ระหว่าง .548-.923 (ค่า Tolerance เข้าใกล้ 1) 2) ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตามเป็นเส้นตรง ($F=14.417$, $p<0.001$) และ 3) มีการแจกแจงของประชากรเป็นปกติ (Kolmogorov-Smirnov $Z=61.231$, 14.523, 80.542, 29.446, 68.358 ตามลำดับ, $p=0.270$)

ผลการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างจำนวน 182 คน ร้อยละ 37.4 อายุ 16 ปี รองลงมาอายุ 17 ปี ร้อยละ 20.3 จำนวนครั้งของการตั้งครรภ์ ร้อยละ 88.5 เป็นครรภ์แรก การศึกษาพบ ระดับประถมศึกษามากที่สุดร้อยละ 64.8 รายได้ 1,000-5,000 บาท มากที่สุดร้อยละ 76.4 พบผู้ที่เคยติดเชื้อโควิด-19 ร้อยละ 14.8 ระดับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการป้องกันการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และระดับพฤติกรรมการป้องกันการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พบว่า อิทธิพลระหว่างบุคคล อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยคะแนนสูงสุดเท่ากับ 2.42

(SD=0.36) รองลงมา เป็นการรับรู้ประโยชน์ของการปฏิบัติในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยคะแนนเท่ากับ 2.39 (SD=0.31) การรับรู้อุปสรรคในการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยคะแนน 2.33 (SD=0.44) อิทธิพลจากสถานการณ์ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยคะแนน 2.32 (SD=0.37) การรับรู้ความสามารถตนเองอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยคะแนน 2.28 (SD=0.27) และพฤติกรรมการป้องกันการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยคะแนน เท่ากับ 1.76 (SD=0.36)

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของพฤติกรรมการป้องกันการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นพบว่า อิทธิพลจากสถานการณ์ การรับรู้ประโยชน์ของการปฏิบัติ อิทธิพลระหว่างบุคคลและการรับรู้ความสามารถตนเอง มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการป้องกันการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r=0.375, 0.310, 0.250$, และ 0.085 , $p<0.001$) การรับรู้อุปสรรคในการปฏิบัติมีความสัมพันธ์ทางลบกับพฤติกรรมการป้องกันการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r=-0.151$, $p<0.05$) (ดังตารางที่ 1)

การวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุคูณ พบว่า การรับรู้ประโยชน์ของการปฏิบัติ การรับรู้อุปสรรคในการปฏิบัติ การรับรู้ความสามารถตนเอง อิทธิพลระหว่างบุคคลและอิทธิพลจากสถานการณ์ สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการป้องกันการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นได้ร้อยละ 27.0 ($Adjusted R^2 = .270$, $p<0.001$) การรับรู้ประโยชน์ของการปฏิบัติสามารถอธิบายความแปรปรวนได้มากที่สุด ($b=0.37$, $t=4.31$, $p\text{-value}<0.001$) รองลงมาคืออิทธิพลจากสถานการณ์ ($b=0.31$, $t=4.46$, $p\text{-value}<0.001$) อิทธิพลระหว่างบุคคล ($b=0.17$, $t=2.31$, $p\text{-value}=0.022$) การรับรู้ความสามารถตนเอง ($b=0.22$, $t=2.21$, $p\text{-value}=0.028$) และการรับรู้อุปสรรคในการปฏิบัติ ($b=-0.23$, $t=-4.17$, $p\text{-value}<0.001$) ตามลำดับ (ดังตารางที่ 2)

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยนี้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการป้องกันการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น พบว่า การรับรู้ประโยชน์ของการปฏิบัติ การรับรู้

อุปสรรคในการปฏิบัติ การรับรู้ความสามารถตนเอง อิทธิพลระหว่างบุคคลและอิทธิพลจากสถานการณ์ สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการป้องกันการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นได้ร้อยละ 27.0 โดยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการป้องกันการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นมากที่สุด คือ ปัจจัยการรับรู้ประโยชน์ของการปฏิบัติ สามารถอธิบายได้จากแนวคิดของการสร้างเสริมสุขภาพที่ว่า เมื่อบุคคลรับรู้ถึงประโยชน์ของการปฏิบัติ กิจกรรมการสร้างเสริมสุขภาพหรือค่านึงถึงประโยชน์ของตนเองจะได้รับและเป็นแรงจูงใจในการปฏิบัติกิจกรรมสร้างเสริมสุขภาพ (Pender et al., 2006) ประโยชน์ที่หญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นสามารถรับรู้ได้จากการปฏิบัติตนตามแนวทางการป้องกันการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 คือ การที่ตนเองและทารกในครรภ์ปลอดภัยจากการติดเชื้อสอดคล้องกับการศึกษาของนาริเมะห์ แวนูเตะและคณะ (2564) ที่พบว่า การรับรู้ประโยชน์ของการปฏิบัติตัวในการป้องกันโรคไวรัสโคโรนา 2019 มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันโรคไวรัสโคโรนา 2019 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($r=0.546$) เมื่อพิจารณาระดับการรับรู้ประโยชน์ของการปฏิบัติของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($M=2.39$) และสามารถอธิบายความแปรปรวนได้มากที่สุด ($b=0.37$, $t=4.31$, $p\text{-value}<0.001$) แสดงให้เห็นว่าหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นมีการรับรู้หรือมีความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมสร้างเสริมสุขภาพว่ามีประโยชน์กับตนเอง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนโยบายจากกรมควบคุมโรค (2564) ที่ให้คำแนะนำกับหญิงตั้งครรภ์ในการให้ความรู้ในการปฏิบัติตนในรูปแบบต่างๆ มีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่สามารถเข้าถึงได้ง่าย ตลอดจนการทำงานร่วมกันของทีมสุขภาพในการให้ความรู้ในการปฏิบัติตนเพื่อป้องกันการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ด้วย

ปัจจัยอิทธิพลจากสถานการณ์ มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการป้องกันการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น รองลงมาจากปัจจัยการรับรู้ประโยชน์ของการปฏิบัติ อาจเป็นผลเนื่องมาจากการเผยแพร่ข่าวสารสถานการณ์การระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 ที่มีการระบาดทั่วโลก รวมทั้งในประเทศไทยที่ส่งผลให้มีการเจ็บป่วย ติดเชื้อและ

เสียชีวิตเป็นจำนวนมากโดยมีการนำเสนอข้อมูลการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ผ่านหลายช่องทาง รวมถึงมีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลของหน่วยงานรัฐส่วนกลาง เช่น กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข กรมควบคุมโรคติดต่อ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล เป็นต้น ที่เป็นสื่อกลางในการประชาสัมพันธ์ข้อมูลกลุ่มเสี่ยงต่อการติดเชื้อ ตลอดจนการประชาสัมพันธ์ถึงแนวทางในการป้องกันตนเองจากการติดเชื้อ จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่หญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นเกิดความตระหนักในการป้องกันตนเองและทารกในครรภ์ให้ปลอดภัยตามที่ได้รับข้อมูลมาตรงตามแนวคิด Health Promotion Model ของเพนเดอร์ (Perder et al. 2006) การที่บุคคลเมื่อรับรู้ถึงสถานการณ์แล้วจะมีพฤติกรรมการสร้างเสริมสุขภาพ ให้สามารถปรับเข้าได้กับการดำเนินชีวิตของตนเองแล้วจึงจะเกิดการปฏิบัติกรสร้างเสริมสุขภาพในการป้องกันโรคโควิด-19 ไปในทางเดียวกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธาณี ชัยวัฒน์ และคณะ (2563) ได้ศึกษา เรื่อง เศรษฐศาสตร์พฤติกรรมว่า ด้วยเส้นทางชีวิตและกิจกรรมร่วมของครัวเรือนไทยภายใต้สถานการณ์ COVID-19 พบว่า การรับรู้ตัวเลขจำนวนผู้ติดเชื้อ และคนตาย ในระดับจังหวัดมีความสัมพันธ์กับความตั้งใจทำตามแนวทางสาธารณสุขโดยรวม ซึ่งกลุ่มตัวอย่างมีความรู้เกี่ยวกับวิธีการป้องกันโรคโควิด-19 ค่อนข้างดี หากแต่การรับรู้ หรือการทำความเข้าใจไม่ตรงกันก็จะส่งผลถึงความรู้สึกตนเองว่า บุคคลอื่นไม่ปฏิบัติตามแนวทางที่สาธารณสุขกำหนด

ปัจจัยการรับรู้อุปสรรคในการปฏิบัติมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมในการป้องกันการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น อธิบายได้ด้วยการเปลี่ยนแปลงที่พบในวัยรุ่น ทั้งการเปลี่ยนแปลงด้านร่างกาย จิตใจ ตลอดจนการปรับเปลี่ยนสุขภาพการเป็นมารดาอาจเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ แต่จากผลของการศึกษาครั้งนี้ พบว่าหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นรับรู้ว่าตนเองนั้นไม่ได้มีอุปสรรคต่อการเข้าถึงทรัพยากรในการป้องกันตนเองจากการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 การสวมใส่หน้ากากอนามัย การลงทะเบียนเพื่อรับวัคซีน การใช้สื่อโซเชียลในการสแกนแอปพลิเคชันไทยชนะต่าง ๆ ดังนั้นเมื่อหญิงตั้งครรภ์ไม่ได้รับรู้ว่ามีภาระขัดขวางการปฏิบัติของตนจึงก่อให้เกิดการปฏิบัติพฤติกรรมสร้าง

เสริมสุขภาพขึ้น สอดคล้องกับการศึกษาของมะไลทอง วาปี และคณะ (2558) ที่ศึกษาการรับรู้ประโยชน์ การรับรู้อุปสรรคของการสร้างเสริมสุขภาพและพฤติกรรมสร้างเสริมสุขภาพของหญิงมีครรภ์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว พบว่าการรับรู้อุปสรรคของการสร้างเสริมสุขภาพไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมสร้างเสริมสุขภาพของหญิงมีครรภ์โดยรวม

ปัจจัยการรับรู้ความสามารถตนเอง สามารถอธิบายด้วยแนวคิดการสร้างเสริมสุขภาพที่เชื่อว่า เมื่อบุคคลมีการรับรู้ความสามารถของตนเองดีจะเป็นแรงจูงใจให้บุคคลกระทำพฤติกรรมที่ดีและถูกต้อง ที่สอดคล้องกับแนวคิดสมรรถนะแห่งตนของแบนดูรา (Bandura, 1982 as cited in Green, Tones, Cross, & Woodall, 2015) ที่อธิบายถึงสมรรถนะแห่งตนว่ามีความสำคัญมากในการจูงใจบุคคลให้กระทำพฤติกรรมต่างๆ ที่รวมถึงพฤติกรรมสุขภาพทั้งทางตรงและทางอ้อม ดังนั้นจึงควรมีการสร้างแรงจูงใจให้หญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นมีพฤติกรรมในการสร้างเสริมสุขภาพในการป้องกันการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สอดคล้องกับการศึกษาของดวงพร กตัญญูตานนท์ (2564) ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในการป้องกันโรคโควิด-19 ของนักศึกษาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ พบว่า การรับรู้ความสามารถของตนเองในการป้องกันโรคโควิด-19 มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมในการป้องกันโรคโควิด-19 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = 0.58, p = .00$) และสอดคล้องกับการศึกษาของอิทธิพล ดวงจินดา (2564) ที่ศึกษาการรับรู้ความสามารถของตนเองและพฤติกรรมในการป้องกันโรคโควิด-19 กับคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า การรับรู้ความสามารถของตนเองโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($M = 3.56, S.D. = 0.83$) และพฤติกรรมในการป้องกันโรคโควิด-19 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 4.40, S.D. = 0.66$) ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่าการรับรู้ความสามารถของตนเองที่จะปฏิบัติในเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ เป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้หญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นเกิดพฤติกรรมที่มุ่งหวังได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยผ่านประสบการณ์การรับรู้ที่เคยประสบความสำเร็จจากผู้ที่มีประสบการณ์หรือข้อมูลข่าวสารที่สามารถเข้าถึงได้ง่ายจากทางสื่อหลัก เช่น โทรทัศน์ ตลอดจนหญิงตั้งครรภ์ส่วนใหญ่ยังสามารถเข้าถึงข้อมูล

ข่าวสารได้ง่ายมากขึ้น โดยเฉพาะทางสื่ออินเทอร์เน็ต โซเชียลมีเดีย (Social Media) ที่มีสื่อหลากหลายรูปแบบทั้งอินโฟกราฟิก (Infographic) วิดีทัศน์ ภาพเคลื่อนไหวต่างๆ เป็นต้น

ปัจจัยอิทธิพลระหว่างบุคคลมีอิทธิพลต่อพฤติกรรม การป้องกันการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น สามารถอธิบายจากความสำคัญของสังคมที่มีอิทธิพลต่อ พฤติกรรมการดูแลตนเองของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นรวมถึงการ สร้างเสริมสุขภาพด้วย ในสังคมที่ประกอบด้วยบุคคล ซึ่งมีอิทธิพลต่อหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นเป็นอย่างยิ่ง เช่น สมาชิก ในครอบครัว เพื่อนบ้าน เพื่อนหญิงที่ตั้งครรภ์ บุคลากรทางด้านสุขภาพภายในชุมชน ที่มีส่วนเข้ามาเกี่ยวข้องกับการสร้างความตระหนักในการดูแลสุขภาพ รวมทั้งผลักดัน สนับสนุน และส่งเสริมในหลายๆ รูปแบบทั้งด้านข้อมูลข่าวสาร เพื่อให้หญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นมีพฤติกรรมในการสร้างเสริมสุขภาพตนเอง สอดคล้องกับการศึกษาของ สุภาภรณ์ นันตา (2561) ที่ศึกษา เรื่อง อิทธิพลระหว่างบุคคล อิทธิพลของสถานการณ์และ พฤติกรรม ส่งเสริมสุขภาพของมารดาวัยรุ่น พบว่า อิทธิพล ระหว่างบุคคลมีความสัมพันธ์ทางบวกระดับสูงกับพฤติกรรม ส่งเสริมสุขภาพของมารดาวัยรุ่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = 0.658, p < 0.001$)

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้

การนำผลการวิจัยไปใช้ พฤติกรรมสุขภาพมีความสำคัญกับหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นซึ่งคะแนนพฤติกรรม การป้องกันการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อยู่ในระดับปานกลาง

ดังนั้นจึงควรส่งเสริมพฤติกรรมที่เหมาะสมอันจะส่งผลให้ หญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นมีภาวะสุขภาพที่ดีและสนับสนุนให้ ตระหนักต่อการป้องกันการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ควรจัด กิจกรรมที่สร้างการรับรู้ถึงความสามารถในการดูแลตนเอง ร่วมกับการให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการระบาดของโรคอย่างต่อเนื่องตลอดจนการแนะนำให้หญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นได้รับ วัคซีนป้องกันการติดเชื้อเพื่อให้เกิดการรับรู้ถึงประโยชน์ของการ ปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมและรับผิดชอบดูแล ตนเองได้เต็มศักยภาพ การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัด กิจกรรมในการสร้างเสริมสุขภาพหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น เช่น กิจกรรมออกกำลังกาย การอยู่ร่วมกันแบบเอื้ออาทร ให้การ ยอมรับหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นและให้ความเข้าใจรวมถึงให้ ความสำคัญกับทุก ๆ กิจกรรมที่หญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นมีส่วนร่วม

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ในการศึกษาครั้งต่อไปควรมีการศึกษาวิจัยเชิง ปฏิบัติการแบบการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมพฤติกรรม สุขภาพของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นเพื่อป้องกันการติดเชื้อไวรัส โคโรนาโดยนำปัจจัยหรือตัวแปรด้านจิตวิญญาณที่มีต่อ พฤติกรรมเข้าร่วมในการวิจัยด้วย
2. ควรศึกษาพัฒนาโปรแกรมและออกแบบการวิจัย กึ่งทดลองเพื่อประเมินผลมาตรการโครงการหรือกิจกรรมที่ เปลี่ยนแปลงตัวแปรดังกล่าวและขยายผลในการดำเนินการ ให้ครอบคลุมมากขึ้นเพื่อให้องค์กรได้รับการมีส่วนร่วมใน กระบวนการบริหารอย่างจริงจัง

เอกสารอ้างอิง

- กรมการแพทย์. (2564). แนวทางเวชปฏิบัติ การวินิจฉัย ดูแลรักษา กรณีโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019(cpg). สืบค้น 30 เมษายน 2565, จาก https://ddc.moph.go.th/viralpneumonia/file/ghealth_care/g04_CPG170464.pdf
- กรมควบคุมโรค. (2563). โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19). เรียกใช้เมื่อ 30 มิถุนายน 2564 จาก https://ddc.moph.go.th/viralpneumonia/faq_more.php.
- กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์. (2563). คู่มือการตรวจวินิจฉัย โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) ทางห้องปฏิบัติการ. สืบค้นเมื่อ 10 มิถุนายน 2563 จาก https://drive.google.com/file/d/1TN__BAhu0cgSF0dPoA72X2SSqX40rIPW/view
- กรมอนามัย. (2564). การดูแลหญิงตั้งครรภ์ หญิงหลังคลอดและทารกแรกเกิดภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของCOVID-19. สืบค้น 25 เมษายน 2565, จาก <https://covid19.anamai.moph.go.th>
- กระทรวงสาธารณสุข (2563) คู่มือการปฏิบัติตามมาตรการผ่อนปรนกิจการและกิจกรรม เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 สำหรับประเภทกิจการและกิจกรรม กลุ่มที่ 1: อักษรกราฟฟิคแอนดดิชัน: กรุงเทพฯ.
- กาญจนา ศรีสวัสดิ์, ชุตินา ปัญญาพินิจกุลและณัฐริดา สอนนาค (2561) พฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของหญิงตั้งครรภ์. วารสารพยาบาลสงขลา นครินทร์, 38 (2), 95-109.
- กาญจนา ศรีสวัสดิ์, เอกสิทธิ์ อักษร พฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของสตรีตั้งครรภ์แรงงานข้ามชาติ. วารสารพยาบาลตำรวจ, 12 (2), 323-337.
- จิระ สร้อยสุวรรณ. (2562). ความผิดปกติของภาพถ่ายรังสีทรวงอก (Chest X - ray) ของผู้ป่วยติดเชื้อ Covid - 19 ในโรงพยาบาลนครพิงค์. วารสารโรงพยาบาลนครพิงค์, 10(2), 74-79.
- จิราวัลณ์ วินาลักษณ์กุล (2562) ปัจจัยคัดสรรที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสุขภาพของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นในจังหวัดอำนาจเจริญ วารสารพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยสยาม, 20 (39), 8-19.
- ฉัตรดาว สุจิต. (2564). การดูแลมารดาทารกยุค New Normal ในสถานการณ์โควิด-19: บทบาทของสถานบริการและสถานศึกษา. (เอกสารประกอบการประชุมออนไลน์) วันที่ 1-2 เมษายน 2564 ณ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนี กรุงเทพฯ.
- ช่อทิพย์ ผลกุล, ศิริวรรณ แสงอินทร์ (2563). ปัจจัยทำนายพฤติกรรมสุขภาพของหญิงตั้งครรภ์แรงงานข้ามชาติในเขตจังหวัดชลบุรี. วารสารสภาการพยาบาล, 35 (4), 129-144.
- ดวงพร กตัญญูตานนท์ (2564). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันโรคโควิด-19 ของนักศึกษาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ. ว.วิทยเทคโนโลยีหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ, 7 (1), 8-20.
- ไทยพีบีเอส. (2563). วิจัยสหรัฐฯ พบหญิงตั้งครรภ์ป่วย COVID "รก" ได้รับความเสียหาย. เรียกใช้เมื่อ 10 มิถุนายน 2564 จาก <https://news.thaipbs.or.th/content/292-836>.
- ธานี ชัยวัฒน์. (2563). เศรษฐศาสตร์พฤติกรรมว่าด้วยเส้นทางชีวิตและกิจกรรมรวมของครัวเรือนไทยภายใต้สถานการณ์ COVID-19. สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข. รายงานฉบับสมบูรณ์ สืบค้นเมื่อ 9 กันยายน 2565 <https://www.hsri.or.th/researcher/research/new-release/detail/12693>.
- นาริเมห์ แวปูเตะ, คันธมาทน์ กาญจนภูมิและ กัลยา ตันสกุล. (2564) พฤติกรรมการป้องกันโรคจากไวรัสโคโรนา 2019 ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา วารสารสภาการสาธารณสุขชุมชน, 3 (2), 31-39.
- ปิ่นนัทธ ตันธนปัญญากรและคณะ(2565). ผลของโปรแกรมการเสริมสร้างการรับรู้เกี่ยวกับวัคซีนป้องกันโรคโควิด-19 ของนักศึกษาสายวิทยาศาสตร์สุขภาพที่อยู่ในพื้นที่เสี่ยงต่อสถานการณ์การระบาด. วารสารวิจัยและพัฒนา วไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์, 17 (2), 73-87.
- มะไลทอง วาปี, สุกัญญา ปิรสิญญกุล, และปิยะนุช ชูโต. (2558). การรับรู้ประโยชน์ การรับรู้อุปสรรคของการสร้างเสริมสุขภาพและพฤติกรรมสร้างเสริมสุขภาพของหญิงมีครรภ์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว. พยาบาลสาร, 42 (4), 108-119.
- มาลีวัล เลิศสาครศิริ (2559). ต้นทุนชีวิตกับพฤติกรรมการสร้างเสริมสุขภาพของสตรีตั้งวัยรุ่น. วารสารวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยนเรศวร, 24(1), 13-23.
- ราชวิทยาลัยสูตินรีแพทย์แห่งประเทศไทย. (2563). แนวทางเวชปฏิบัติของราชวิทยาลัยสูตินรีแพทย์แห่งประเทศไทย เรื่อง การดูแลรักษาสตรีตั้งครรภ์ที่ติดเชื้อโควิด- 19 RTCOG Clinical Practice Guideline Management of Covid - 19 Infection in Pregnancy. สืบค้นวันที่ 15 มิถุนายน 2564 จาก http://covid19.dms.go.th/backend///Content/Content_File/Covid_Health/Attach/25630324214133PM_CPG-Covid Preg-20Mar20.pdf
- ราชวิทยาลัยสูตินรีแพทย์แห่งประเทศไทย. (2564). แนวทางเวชปฏิบัติของราชวิทยาลัยสูตินรีแพทย์แห่งประเทศไทย เรื่อง การดูแลรักษาสตรีตั้งครรภ์ที่ติดเชื้อโควิด-19. ฉบับปรับปรุง Version 4 วันที่ 22 มกราคม 2565. สืบค้นเมื่อ 6 กรกฎาคม 2564, จาก <http://www.rtcog.or.th/home/wp/>

- รุจา แก้วเมืองฝาง. (2563). การพยาบาลหญิงตั้งครรภ์ที่ติดเชื้อโควิด-19. *วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม*, 7 (11), 371-383.
- วรรณมน จันทร์เบญจกุล. (2563). การป้องกันการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019. สืบค้น 4 สิงหาคม 2564, จาก https://ddc.moph.go.th/viralpneumonia/file/g_km/handout002_26022020.pdf
- วรรณิชา พัวไพโรจน์, กิตติยาภรณ์ โชคสวัสดิ์ภิญโญ. (2563). วิธีชีวิตส่งเสริมสุขภาพ การดูแลตนเอง การกำกับตนเอง และการรับรู้ความสามารถตนเองของ นักศึกษาพยาบาล. *วารสารพยาบาลสาธารณสุข*, 34 (1), 30-47.
- วิญญูทิพย์ บุญทัน (2563) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมสร้างเสริมสุขภาพในการป้องกันการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด 19) ของผู้สูงอายุ, *วารสารพยาบาลตำรวจ*, 12 (2), 323-337.
- วิภากร สิทธิศาสตร์ และสุภาดา สอนนุ่ม, (2550). พฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุใน ชุมชน เขตความรับผิดชอบของสถานีอนามัยบ้าน เสาหิน ตำบลวัดพริก อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก. วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนพรัตน์ราชฯ พิษณุโลก.
- วิลาลินี บุตรศรี, อดิสรีย์ ศิริโสภณ (2563) ศึกษาปัจจัยทำนายพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพในหญิงตั้งครรภ์ที่รับบริการฝากครรภ์ในโรงพยาบาลชุมชน จังหวัดนครสวรรค์. *วารสารสหเวชศาสตร์*, 5 (1), 60-70.
- ศศิธร โพธิ์ชัย (2560). ปัจจัยทำนายพฤติกรรมการดูแลสุขภาพของหญิงตั้งครรภ์แรงงานข้ามชาติชาวกัมพูชา จังหวัดสระแก้ว. วิทยานิพนธ์ หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุบลราชธานี. กลุ่มรายงานมาตรฐานงานอนามัยแม่และเด็ก. เรียกใช้เมื่อ 20 กุมภาพันธ์ 2565 จาก <http://demo.phoubon.in.th/>
- สุภาภรณ์ นันตา, พรอนไพไล ศรีอาภรณ์ และบังอร สุภวิทพัฒนา (2561). อิทธิพลระหว่างบุคคล อิทธิพลของสถานการณ์และพฤติกรรม ส่งเสริมสุขภาพ ของมารดาวัยรุ่น. *วารสารการพยาบาลและการดูแลสุขภาพ*, 36(4), 243-252.
- อนุตรา รัตนนารท. (2563). รายงานผู้ป่วยโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19): ผู้ป่วยรายแรกของประเทศไทยและนอกประเทศจีน. *วารสาร สถาบันบำราศนราดูร*, 14(2), 11-18.
- อิทธิพล ดวงจินดา, ชวนพิศ ศิริไพบุณย์และศรีสุรางค์ เคหะนาถ. (2564). การรับรู้ความสามารถของการดูแลตนเองและพฤติกรรมการป้องกันโรคโควิด-19 กับคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุจังหวัดสุพรรณบุรี. *วารสารวิจัยสาธารณสุขศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 14(4), 111-126.
- อังสนิ์ กั้นสุขเจริญ และวรวรรณ เจริญสุข. (2563). การจัดบริการฝากครรภ์ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด - 19 โรงพยาบาลหัวหิน. *วารสารหัวหินสุขใจไกลกังวล*, 5(1), 39-49.
- สุดา แวหะยี. (2563). การรับรู้ความรุนแรงและพฤติกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ของวัยรุ่นในเขตตำบลสะเตงนอก อำเภอ เมือง จังหวัดยะลา. *วารสารวิชาการ สาธารณสุขชุมชน*, 6(4), 158-168.
- Alimohammadi, S., Zarei. M. (2021). Clinical characteristics and outcomes of pregnant women with COVID-19 and comparison with control patients: A systematic review and meta-analysis. *Review in Medical Virology*, e2208. doi:<https://doi.org/10.1002/rmv.2208/>
- Hammad, W. A. B., Beloushi, M. A., Ahmed, B., & Konje, J. C. (2021). Severe acute respiratory syndrome (SARS) coronavirus-2 infection (COVID-19) in pregnancy - An overview. *European journal of obstetrics, gynecology, and reproductive biology*, 263, 106–116. doi.org/10.1016/j.ejogrb.2021.06.001
- Hapshy, V., Aziz, D., Kahar, P., Khanna, D., Johnson, K. E., & Parmar, M. S. (2021). COVID-19 and pregnancy: risk, symptoms, diagnosis, and treatment. *SN Comprehensive Clinical Medicine*, 3(7), 1477–1483.
- Pender, N. J., Murdaugh, C. L., & Parson, M.A. (2006). *Health promotion in Nursing practice* (5th ed) Upper Saddle River, N.J.: Pearson Education.
- Pender, N. J., Bar-Or, O., Wilk, B., & Mitchell, S. (2002). Self-efficacy and perceived exertion of girls during exercise. *Nursing Research*, 51, 86-91.
- Zhou, F., Yu, T., Du, R., Fan, G., Liu, Z., Liu, Y., ...Cao, B. (2020). Clinical course and risk factors for mortality of adult inpatients with COVID-19 in Wuhan, China: a retrospective cohort study. *Lancet*, 395, 1054–1062.

ตารางที่ 1 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการป้องกันการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น (N=182)

ปัจจัย	1	2	3	4	5	6
1.การรับรู้ประโยชน์ของการปฏิบัติ	1.00					
2.การรับรู้อุปสรรคในการปฏิบัติ	.297**	1.00				
3.การรับรู้ความสามารถตนเอง	.441**	.243**	1.00			
4.อิทธิพลระหว่างบุคคล	.333**	.288**	.297**	1.00		
5.อิทธิพลจากสถานการณ์	.291**	.102	.407**	.341**	1.00	
6.พฤติกรรมการสร้างเสริมสุขภาพในการป้องกันการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019	.310**	-.151*	.085**	.250**	.375**	1.00

** p<0.001 *p<0.05

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณระหว่างปัจจัยกับพฤติกรรมการป้องกันการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น (N=182)

ตัวแปร	B	SE	BETA	T	P
การรับรู้ประโยชน์ของการปฏิบัติ	.367	.085	.320	4.315	.000
การรับรู้อุปสรรคในการปฏิบัติ	-.234	.056	-.286	-4.173	.000
การรับรู้ความสามารถตนเอง	-.219	.099	-.168	-2.217	.028
อิทธิพลระหว่างบุคคล	.166	.072	.166	2.313	.022
อิทธิพลจากสถานการณ์	.314	.070	.322	4.459	.000
R= .539 R ² =.291, ADJUSTED R ² = .270 F=14.417, P<0.001					